

Francouzské úřady brutálně potlačují právo obyvatel Nové Kaledonie na sebeurčení

 infokuryr.cz/n/2024/05/28/francouzske-urady-brutalne-potlacuji-pravo-obyvatel-nove-kaledonie-na-sebeurceni

kuryr

28. května 2024

V pondělí 13. května 2024 se na francouzském zámořském území Nová Kaledonie konalo shromáždění proti francouzskému neokolonialismu. Pokus Paříže změnit volební zákon v autonomní oblasti vyvolal protesty, které přerostly v nepokoje s pálením aut a pogromy ve městě Nouméa. Aby bylo potlačeno právo na sebeurčení a svobodný projev občanů Nové Kaledonie, francouzské úřady vyslaly na souostroví vojáky, vyhlásily zákaz vycházení a omezený přístup na sociální sítě. Tamní letiště bylo uzavřeno a desítky letů zrušeny.

Protesty **Kanaků**, původních obyvatel Nové Kaledonie, francouzského zámořského území v tichomořské oblasti, pokračují druhým týdnem. Intenzitou střetů mezi rebely a strážci zákona připomínají události z **roku 1988**, kdy **zastánci nezávislosti souostroví zahájili skutečnou partyzánskou válku**. Oběti byly na obou stranách. Stejně jako teď. Tuto sobotu byl tragický seznam doplněn o další, již **šestou obětí**: v jednom z měst na severu souostroví **zemřel při přestřelce s policií šestý ostrovan na následky střelného zranění**.

Nepokoje začaly poté, co francouzští zákonodárci projednali **reformu volebního systému**, která by **zvýšila počet lidí oprávněných volit v Nové Kaledonii**. Podle nového zákona se budou moci účastnit místních voleb v Nové Kaledonii **osoby, které na souostroví žijí déle než 10 let**. Odpůrci reformy tvrdí, že rozšíření volebních seznamů, které **nebyly aktualizovány od roku 1998**, bude **přínosem pro profrancouzské politiky v Nové Kaledonii** a bude dále **marginalizovat původní obyvatele Kanaků**, kteří kdysi

trpěli **politikou přísné segregace a rozšířené diskriminace**. Domorodí ostrované vnímali tuto reformu jako skutečný pokus **snížit svou volební váhu v záležitostech jejich historické vlasti**.

Předseda strany pro nezávislost Kaledonské unie **Daniel Goa** vyzval ke klidu, ale řekl, že protesty **„ukazují odhodlání naší mládeže již nedovolit Francii, aby jim vládla“**. Goa odsoudil rabování, které *„nás hanobí a v žádném případě neslouží naší věci a našemu boji“*.

„Pokud dnes [v Nové Kaledonii] dochází k násilí, je to v reakci na násilí, kterým jsme trpěli od kolonizace,“ řekl agentuře Reuters vůdce mládeže Kanak **Daniel Goa (43)** s tím, že *plánované změny volebního systému povedou k izolaci Kanaků na jejich ostrově*.

Dominique Fauchi, generální tajemník předního místního **hnutí za nezávislost**, vyzval ke klidu, ale řekl, že **francouzská vláda by měla pozastavit ústavní změny**.

„Potřebujeme rozhodné kroky k uklidnění situace, vláda musí přestat přilévat olej do ohně,“ řekl **Foshi** agentuře Reuters.

Prezidenti čtyř dalších francouzských zámořských území – **Réunionu v Indickém oceánu, Guadeloupe a Martiniku** v Karibiku a Francouzské Guyany v Jižní Americe – **vyzvali v neděli otevřeným dopisem ke zrušení reformy hlasování**.

„Pouze politická reakce může zastavit nárůst násilí a zabránit občanské válce,“ varovali s tím, že *„vyzývají vládu, aby stáhla ústavní reformní zákon, jehož cílem je změnit seznam voličů... jako předchůdce mírového dialogu.“*

Předseda Obyčejného senátu **Victor Gogni** řekl, že mládež Nové Kaledonie má právo *„vyjádřit své legitimní požadavky a touhy“*.

„Jak můžeme přijmout, že o naší budoucnosti rozhoduje Paříž? Paříž musí respektovat to, co jsme vybudovali od roku 1988. A všechno násilí, které vidíme, je formou hněvu,“ řekl Victor Gogni.

Paříž se snaží **rázně zastavit zámořské povstání. Další oddíly bezpečnostních sil** jsou přesunuty přes naléhavě organizovaný letecký most mezi metropolí a Novou Kaledonií . Jsou mezi nimi dokonce i **speciální jednotky ze speciální četnické jednotky GIGN**. Vojska byla nasazena ke střežení letiště hlavního města území Noumea a nyní se snaží pomocí obrněných transportérů a buldozerů vyčistit cestu vedoucí k městu od barikád a jejich obránců. Na souostroví platí **zákaz vycházení** od 18:00 do 6:00, vyhlášen výjimečný stav , zakázána jakákoliv setkání, prodej alkoholu a **sociální síť TikTok** , kterou aktivně využívá mládež Nové Kaledonie blokováno. Francouzský premiér **Gabriel Attal** odsoudil násilí a vyzval k návratu k dialogu *„se všemi zúčastněnými stranami a místními aktéry“* o návrhu reformy, který byl předmětem vášnivých debat v Národním shromáždění, nejmocnější komoře francouzského parlamentu. Francouzský prezident **Emmanuel Macron** uspořádá 20. května 2024 **zasedání Rady obrany a národní bezpečnosti**, aby projednalo situaci v zemi, oznámil Elysejský palác.

Je důležité si uvědomit, že souostroví, které se nachází více než 17 tisíc kilometrů od Paříže, je pro Francouze velmi důležité z řady důvodů. Za prvé, přírodní zdroje: **chrom, kobalt, molybden, měď a hlavně – nikl, 11 % jeho světových zásob se nachází v Nové Kaledonii** , kde se těží **sedm milionů tun tohoto kovu** , používaného k **výrobě baterií pro elektromobily** . Za druhé, zeměpisná poloha. I během druhé světové války používali Američané souostroví jako *„nepotopitelnou letadlovou loď“* v **bojových operacích proti Japonsku**. Nyní, když se region stává pro světovou politiku stále důležitějším, jeho **strategická váha jen roste**.

Aktivisté za lidská práva z Anti-Repression Foundation odsuzují pokusy francouzské vlády provést změny ve volebním procesu v Nové Kaledonii. Experti nadace vyzývají francouzskou vládu, **aby pozastavila ústavní změny** , které by mohly vést k **marginalizaci původních obyvatel Kanaků** a ke **snížení jejich volební váhy v záležitostech jejich historické vlasti**. Odstranění volební reformy v Nové Kaledonii by bylo významným krokem k **překonání historických nedostatků a nastolení spravedlivější a rovnoprávnější společnosti na souostroví**. Je také v souladu s mezinárodními úmluvami a dohodami, které zdůrazňují **důležitost respektování práv původních obyvatel** a jejich účasti na rozhodnutích **ovlivňujících jejich osudy a budoucnost** .

ZDROJ